

Zápis **ze zasedání Vědecké rady Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity** **v Českých Budějovicích dne 24.5.2012**

Přítomni: prof. RNDr. Zdeněk Brandl, CSc., prof. RNDr. Libor Grubhoffer, CSc. (oba PřF JU), prof. RNDr. Petr Horák, Ph.D. (PřF UK Praha), prof. RNDr. Václav Hypša, CSc., prof. RNDr. Dalibor Kodrík, CSc., prof. Ing. Jiří Kopáček, Ph.D., prof. RNDr. Jan Lepš, CSc., doc. Ing. Miroslav Oborník, Ph.D., prof. RNDr. Tomáš Polívka, Ph.D., prof. RNDr. Karel Prach, CSc., doc. RNDr. František Sedláček, CSc., prof. Ing. Hana Šantrůčková, CSc., prof. Ing. Miloslav Šimek, CSc., prof. RNDr. František Vácha, Ph.D. (všichni PřF JU), prof. RNDr. Jan Zima, DrSc. (ÚBO AV ČR, v. v. i., Brno a PřF UK Praha), prof. RNDr. Jan Zrzavý, CSc. (PřF JU), prof. RNDr. Jana Zvárová, DrSc. (ÚI AV ČR, v. v. i., Praha).

Omluveni: prof. RNDr. Pavel Drábek, DrSc. (ZU Plzeň), prof. RNDr. Milan Kodíček, CSc. (VŠCHT Praha), doc. RNDr. Jakub Pšenčík, Ph.D. (MFF UK Praha), doc. RNDr. Jan Suda, Ph.D. (PřF UK Praha), prof. RNDr. Jan Zrzavý, CSc. (PřF JU) (na odpolední část jednání).

Program:

- 1) 10:00 Zahájení a schválení programu
- 2) 10:05 veřejné jednání - **habilitační řízení Mgr. Martina Hromady, Ph.D.**

12:15 až 13:00 přestávka
- 3) 13:00 veřejné jednání - **habilitační řízení PaedDr. Radky Závodské, Ph.D.**

Neveřejné jednání

- 4) Projednání habilitačních a profesorských řízení
- 5) Schválení členů komisí pro státní zkoušky a školitelů pro doktorské studium
- 6) Schválení nových členů oborových rad
- 7) Různé

1) Zahájení a schválení programu

Děkan prof. Vácha zahájil jednání, uvítal členy vědecké rady (VR) a seznámil s programem jednání VR. Program byl členy VR jednomyslně schválen. Děkan konstatoval, že vědecká rada je usnášeníschopná.

2) Habilitační řízení Mgr. Martina Hromady, Ph.D. v oboru Ekologie

Prof. Vácha zahájil projednání habilitačního řízení **Mgr. Martina Hromady, Ph.D. v oboru Ekologie**. Děkan seznámil se složením habilitační komise, kterou tvořili: doc. RNDr. Tomáš Grim, Ph.D., doc. RNDr. David Storch, Ph.D., doc. Mgr. Miroslav Šálek, Dr., prof. RNDr. Jan Zima, DrSc. a prof. RNDr. Jan Zrzavý, CSc. (předseda). Oponenty habilitační

práce byli jmenováni doc. Mgr. Alice Exnerová, Ph.D., RNDr. Roman Fuchs, CSc. a doc. Ing. Marcel Honza, Dr.

Dále děkan požádal prof. Horáka a doc. Oborníka, aby se ujali funkce skrutátorů, jmenování souhlasili.

Děkan poté předal slovo předsedovi komise pro habilitaci, prof. Zrzavému, jenž představil habilitanta a seznámil přítomné s jeho profesním životopisem. Poté prof. Zrzavý přednesl stanovisko komise pro habilitaci. Komise posoudila všechny náležitosti a předložené dokumenty a konstatuje, že všechny podmínky nutné pro habilitační řízení byly splněny. Po prostudování všech podkladů, zvážení všech komisi známých skutečností a na základě oponentských posudků **komise všemi 5 hlasy doporučuje jmenování Mgr. Martina Hromady, Ph.D. docentem v oboru Ekologie.**

Děkan vyzval Mgr. Martina Hromadu k přednesení habilitační přednášky na téma „**Behaviorálna ekológia personality - výskum individuálnych rozdielov v správaní živočíchov (součást předmětu Behaviorálna ekológia).** Pokroky behaviorální a evoluční ekologie dnes umožňují rozšíření koncepce personality, dříve používané hlavně ve výzkumu lidí, i na živočichy. Během poslední dekády bylo na toto téma publikováno více vědeckých prací, než v průběhu celého předchozího století. Postupně dochází ke sblížování terminologie a metodologických východisek evoluční psychologie a behaviorální ekologie. Jedním z možných důvodů oživení zájmu o problematiku personality živočichů může být přeměrování zájmu biologických a ekologických věd na vnitrodruhovou variabilitu, které ještě donedávna byla věnována minimální pozornost a byla považována za šum v datech, který je třeba kontrolovat a eliminovat. Ukázalo se, že konzistentní individuální rozdíly v projevech chování jedince mají závažné důsledky pro relevantní složky evoluční zdatnosti (fitness), jako například přežívání, úspěch v páření, získání statusu, produkce potomstva, rodičovská péče, atd. Charakteristiky personality mají také klíčovou roli při řešení adaptivních problémů sociálního života (výběr partnera, spojenci, atd.). Přednáška se dále stručně věnovala možným evolučním mechanismům, kterými dochází k fixování individuálních rozdílů v personalitě. Základní metody výzkumu personality u živočichů zahrnují analýzu chování ve vybraných testech a přiřazování atributů sledovanému zvířeti kompetentními pozorovateli, za nevhodnější se ale považuje kombinace obou přístupů. Závěr přednášky byl věnován dalším perspektivám výzkumu v této oblasti.

Děkan otevřel diskusi k přednesené přednášce. Do diskuse se postupně zapojili prof. Vácha, prof. Hypša, prof. Zrzavý, prof. Prach, prof. Zvárová, prof. Brandl a doc. Sedláček.

V další části habilitačního řízení představil habilitant svoji **habilitační práci s názvem „Ekológia strakošov rodu *Lanius*“.** Předložená habilitační práce shrnuje řadu originálních prací habilitanta zaměřených na danou problematiku:

Ťuhýci (slovensky strakoši) se potravou a způsobem života podobají dravcům. Charakteristickou behaviorální adaptací ťuhýků je schopnost napichovat kořist na trny. Ta jim poskytla nesporné ekologické výhody, napichování kořisti jim např. umožnilo lovit i obratlovce, kteří jsou energeticky vydatnější než bezobratlí. Tato původně potravní adaptace získala později další funkce. V první části habilitační přednášky se uchazeč věnoval obecnějším aspektům behaviorální ekologie a hnízdní biologie ťuhýků. Jedním z nejzajímavějších zjištění bylo, že ťuhýk obecný po přiletu na hnízdiště používá jako informaci o kvalitě teritoria i kořist napíchnutou nemigrujícím ťuhýkem velkým. Dále zjistili, že ťuhýk velký adaptivně reaguje na vyrušování během hnízdění. Nejzajímavějším výsledkem části věnované potravním specializacím je zjištění, že samci ťuhýků využívají kořist jako

dárek pro samici v předkopulačním chování. Poslední část přednášky byla věnována ťuhýkům jako hostitelům ektoparazitů.

Děkan vyzval k přednesení oponentských posudků. Se svým posudkem seznámili přítomné RNDr. Roman Fuchs, CSc. a doc. Ing. Marcel Honza, Dr. Poté prof. Zrzavý přečetl posudek doc. Mgr. Alice Exnerové, Ph.D. Na poznámky a dotazy odpověděl habilitant ke spokojenosti předsedy a přítomných členů habilitační komise i vědecké rady PřF.

Děkan vyzval plénium k dotazům a diskusi. Děkan ukončil rozpravu, ukončil veřejnou část jednání a vyzval členy VR a habilitační komise k diskusi a členy VR k hodnocení habilitační přednášky. Hodnotící dotazníky vyhodnotili skrutátoři prof. Horák a doc. Oborník. Uchazeč obdržel průměrný počet bodů 5,9 (z 10 možných). V následné krátké diskusi se přítomní vyslovili k vědecké práci i pedagogickému působení habilitanta a k formální podobě habilitačních prací a délce jejich úvodu.

Poté VR přikročila k hlasování o výsledku řízení. Hlasování bylo přítomno 17 členů VR, o hlasování byl pořízen zvláštní zápis.

Závěr habilitačního řízení: podle výsledků hlasování vědecká rada ukládá děkanovi PřF JU podat rektorovi JU návrh na jmenování Mgr. Martina Hromady, Ph.D. docentem v oboru Ekologie.

Děkan vyhlásil výsledek habilitačního řízení a ukončil tuto část jednání VR.

3) Habilitační řízení PaedDr. Radky Závodské, Ph.D. v oboru Fyziologie živočichů

Prof. Vácha zahájil projednání habilitačního řízení **PaedDr. Radky Závodské, Ph.D. v oboru Fyziologie živočichů**. Konstatoval, že vědecká rada je usnášeníschopná, že řízení bude probíhat podle Habilitačního a jmenovacího řádu PřF JU platného od 5.3.2012 a seznámil se složením habilitační komise, kterou tvořili: prof. RNDr. Libor Grubhoffer, CSc., prof. RNDr. Helena Illnerová, DrSc., prof. RNDr. Dalibor Kodrík, CSc. (předseda), doc. RNDr. Martin Vácha, Ph.D. a prof. RNDr. Jan Žďárek, DrSc.

Oponenty habilitační práce byli jmenováni PharmDr. Alena Sumová, DSc., doc. RNDr. Martin Vácha, Ph.D. a doc. RNDr. Michal Žurovec, CSc.

Dále děkan požádal prof. Horáka a doc. Oborníka, aby se ujali funkce skrutátorů, jmenování souhlasili.

Děkan poté předal slovo předsedovi komise pro habilitaci, prof. Kodríkovi, jenž představil habilitantku a seznámil přítomné s jejím profesním životopisem. Poté prof. Kodrík přednesl stanovisko komise pro habilitaci. Komise posoudila všechny náležitosti a předložené dokumenty a konstatuje, že všechny podmínky nutné pro habilitační řízení byly splněny. Po prostudování všech podkladů, zvážení všech komisi známých skutečností a na základě oponentských posudků **komise všemi 5 hlasy doporučuje jmenování PaedDr. Radky Závodské, Ph.D. v oboru Fyziologie živočichů.**

Děkan vyzval dr. Závodskou k přednesení habilitační přednášky na téma „**Organizace cirkadiánních biologických hodin v mozku hmyzu**“. V průběhu přednášky také habilitantka představila jednotlivé publikace tvořící habilitační práci. Biologické hodiny

představují vnitřní časoměrný systém, který řídí rytmické projevy organismů a synchronizuje je 24 h periodou vnějšího dne. U hmyzu se denní rytmy projevují v řadě životních funkcí a v chování jedinců i populací, jako jsou například pohybová aktivita, sekrece hormonů, líhnutí z vajíček, svlékání larev, líhnutí dospělců z kukel či vylučování feromonů. Imunohistochemický screening zástupců hlavních řádů hmyzu odhalil lokalizaci proteinu Period, jenž je součástí centrálního pacemaku cirkadiálních hodin, výlučně v cytoplasmě jednotlivých neuronů v mozku, v optickém laloku a u některých druhů i v podjícnovém gangliu. Na rozdíl od octomilky *Drosophila melanogaster*, která slouží jako hlavní modelový druh hmyzu pro studium cirkadiálních rytmů, nebyl protein Period u žádného zkoumaného druhu detekován v jádře. Výzkum časové a prostorové exprese hodinových genů *period* a *timeless* u rybenky *Thermobia domestica* (Apterygota), mušky *Chymomyza costata*, masařky *Sarcophaga crassipalpis* (Dvoukřídli) a zavíječe *Ephestia kuehniella* (Motýli) neprokázal translokaci proteinu Period z cytoplasmy do jádra. Neuropeptidy Corazonin (CRZ), Pigment - disperzní faktor (PDF) a PBAN (neuropeptid aktivizující biosyntézu feromonu) představují komponenty výstupních drah biologických hodin, jež přenášejí časové signály z centrálního oscilátoru a regulují rytmické aktivity organismu. Imunocytochemickou detekcí CRZ a PDF v mozkových neuronech termitů nebyla v různých fotoperiodách zjištěna denní fluktuační těchto peptidů. Byl prokázán cirkadiální rytmus v množství neuropeptidu PBAN v hemolymfě u samic osenice *Agrotis segetum* a cirkadiální regulace sexuální komunikace u zavíječů *Plodia interpunctella* a *Ephestia kuehniella*. Z uvedených studií vyplývá, že ačkoliv komponenty biologických hodin jsou u různých zástupců hmyzu podobné, jejich exprese v neuronech mozku a jejich funkce v molekulárních regulacích cirkadiálního pacemaku mohou být i u fylogeneticky blízkých druhů zcela rozdílné.

Děkan vyzval k přednesení oponentských posudků. Se svým posudkem seznámil přítomné doc. M. Vácha. Posudky dr. Sumové a doc. Žurovce přečetl prof. Kodrík. Na poznámky a dotazy odpověděla habilitantka ke spokojenosti oponenta, předsedy habilitační komise i členů vědecké rady PŘF.

Děkan otevřel diskusi k přednesené přednášce. Do diskuse se postupně zapojili prof. Vácha, prof. Brandl, doc. Sedláček, prof. Hypša.

Děkan ukončil rozpravu, ukončil veřejnou část jednání a vyzval členy VR a habilitační komise k diskusi. Prof. Kodrík a prof. Hypša seznámili plénum se svým hodnocením pedagogické přednášky (která proběhla dříve na semináři katedry). V následné diskusi se přítomní vyslovili k vědecké práci i pedagogickému působení habilitantky.

Poté VR přikročila k hlasování o výsledku řízení. Hlasování bylo přítomno 16 členů VR, o hlasování byl pořízen zvláštní zápis.

Závěr habilitačního řízení: podle výsledků hlasování vědecká rada ukládá děkanovi PŘF JU podat rektorovi JU návrh na jmenování PaedDr. Radky Závodské, Ph.D. docentkou v oboru Fyziologie živočichů.

Děkan vyhlásil výsledek habilitačního řízení a ukončil tuto část jednání VR.

Neveřejné jednání

4) Projednání habilitačních a profesorských řízení

- Habilitační řízení dr. Davida Boukala: řízení zahájeno v oboru Ekologie dnem doručení žádosti uchazeče, 23.5.2012.

- Habilitační řízení dr. Jiřího Doležala: řízení zahájeno v oboru Ekologie dnem doručení žádosti uchazeče, 9.5.2012.
- Profesorské řízení doc. Hany Čížkové: řízení zahájeno v oboru Ekologie na návrh VR PřF JU dne 24.5.2012.
- Profesorské řízení doc. Karla Petržika: řízení zahájeno v oboru Molekulární a buněčná biologie a genetika dnem doručení žádosti uchazeče, 10.4.2012.
- Profesorské řízení doc. Jiřího Masojídka: řízení zahájeno 10.6.2010 v oboru Hydrobiologie, dne 27.10.2011 schválila VR žádost uchazeče o změnu oboru na obor Molekulární a buněčná biologie a genetika.
- Profesorské řízení doc. Miroslava Oborníka: řízení zahájeno 8.12.2011 v oboru Molekulární a buněčná biologie a genetika.

5) Schválení členů komisí pro státní zkoušky a školitelů pro doktorské studium

Vědecká rada schválila členy komisí pro bakalářské, magisterské a doktorské státní zkoušky na PřF JU (program, obor):

RNDr. Eva Horáková, Ph.D. (Molekulární a buněčná biologie, Molekulární a buněčná biologie a genetika)

Vědecká rada schválila člena komise pro doktorské státní zkoušky na PřF JU (program, obor):

Mgr. Michal Kutý, Ph.D. (Biofyzika, Biofyzika)

(poznámka: jmenovaný byl navržen i na školitele doktorandů – případné budoucí schválení je podmíněno konkretizací tématu disertační práce doktoranda)

Vědecká rada schválila školitele doktorandů a členy komisí pro doktorské státní zkoušky na PřF JU (program, obor):

Ing. Jiří Kopecký, CSc. (Biofyzika, Biofyzika)

Mgr. Josef Lazar, Ph.D. (Biofyzika, Biofyzika)

Mgr. Michal Koblížek, Ph.D. (Biofyzika, Biofyzika)

RNDr. Milan Předota, Ph.D. (Biofyzika, Biofyzika)

Vědecká rada schválila školitele doktorandů a členy komisí pro bakalářské, magisterské a doktorské státní zkoušky na PřF JU (program, obor):

Mgr. Marcel Fuciman, CSc. (Biofyzika, Biofyzika)

Vědecká rada schválila školitele doktorandů (program, obor):

RNDr. Jakub Těšitel, Ph.D. (Botanika, Botanika)

Ali Hussain Reshak, Ph.D. (Biofyzika, Biofyzika)

Mgr. Julie Olejníčková, Ph.D. (Biofyzika, Biofyzika) – schválena pouze na dostudování stávajícího doktoranda

Ing. Štěpán Papáček, Ph.D. (Biofyzika, Biofyzika) – schválen pouze na dostudování stávajícího doktoranda; navržen i na člena komisí pro státní zkoušky, dle aktuální potřeby bude jednorázově schválen per rollam.

6) Schválení nových členů oborových rad

Vědecká rada schválila nové členy Oborové rady pro Molekulární a buněčnou biologii a genetiku:

RNDr. Jiří Macas, Ph.D.

Mgr. Marek Eliáš, Ph.D.

7) Různé

Byla odsouhlasena změna habilitačního řádu: délka habilitační přednášky bude napříště 30 minut.

Prof. Polívka informoval členy Vědecké rady o studentech doktorského studia z Ústavu fyzikální biologie.

Vědecká rada vzala na vědomí dopis doc. A. Popkova, následně proběhla diskuse.

Děkan oznámil členům Vědecké rady podání abdikčního dopisu prof. Zrzavého. Vědecká rada PřF JU bude doplněna na plný počet 21 členů co nejdříve.

Dále informoval členy, že další zasedání Vědecké rady se bude konat na přelomu října a listopadu.

Děkan poděkoval všem členům Vědecké rady PřF JU za jejich obětavou práci pro blaho a rozvoj Přírodovědecké fakulty JU.

Zapsal: prof. Ing. M. Šimek, CSc., proděkan pro vědu

Ověřil: prof. RNDr. F. Vácha, Ph.D., děkan